

Sygnatura akt IX U 473/21

S., dnia 25 czerwca 2024 r.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 7 lipca 2021 r. znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., po rozpatrzeniu wniosku J. W. z dnia 24 marca 2021 r., odmówił jej prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu śmierci w związku z chorobą zawodową po zmarłym w dniu 11 marca 2021 r. T. W..

Pismem z dnia 2 sierpnia 2021 r. J. W. wniosła odwołanie od decyzji ZUS z dnia 7 lipca 2021 r. dotyczącej odmowy prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu śmierci w związku z chorobą zawodową po zmarłym T. W.. Zaskarżonej decyzji zarzuciła:

- naruszenie prawa materialnego mające istotny wpływ na wynik sprawy, a mianowicie art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej poprzez jego błędne zastosowanie polegające na uznaniu, że w niniejszej sprawie brak jest związku pomiędzy śmiercią T. W. a chorobą zawodową, którą u niego stwierdzono, podczas gdy z dokumentacji medycznej T. W. wynika jednoznacznie na jakie cierpiał dolegliwości oraz co było bezpośrednią/pośrednią przyczyną zgonu;

- obrazę przepisów prawa procesowego, a to art. 233 k.p.c., która w konsekwencji doprowadziła do błędnych ustaleń faktycznych poprzez uznanie, że zgon T. W. nie pozostawał w związku z chorobą zawodową, jak i wypadkiem przy pracy, podczas gdy zgromadzona w sprawie dokumentacja medyczna potwierdza, że T. W. chorował na pylicę płuc, a w karcie informacyjnej leczenia szpitalnego wskazano jako wyjściową przyczynę zgonu chorobę płuc, co świadczy o tym, że choroba zawodowa stwierdzona u T. W. miała bezpośredni związek z jego zgonem.

Mając na uwadze powyższe zarzuty strona odwołująca się wniosła o:

- uwzględnienie odwołania poprzez zmianę zaskarżonej decyzji w całości i orzeczenie co do istoty sprawy, tj. uwzględnienie wniosku J. W. z dnia 24 marca 2021 r. o przyznanie jej prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu śmierci w związku z chorobą zawodową po zmarłym T. W. stwierdzoną decyzją o nr (...) (...) (...) z dnia 19 marca 2001 r.; ewentualnie wniosła o uwzględnienie niniejszego odwołania poprzez uchylenie zaskarżonej decyzji w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania organowi rentowemu. Jednocześnie wniosła o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z dokumentu w postaci karty informacyjnej leczenia szpitalnego celem potwierdzenia bezpośredniej lub pośredniej przyczyny zgonu T. W. oraz dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego właściwej specjalności (w tym biegłego z zakresu pulmonologii oraz medycyny przemysłowej) celem ponownego ustalenia przez nich na podstawie dokumentacji medycznej zawartej w aktach organu rentowego oraz załączonej do niniejszego odwołania bezpośredniej/pośredniej, wyłącznej/współistniejącej przyczyny zgonu T. W., a następnie związku pomiędzy zgonem T. W. a ustaloną u niego chorobą zawodową.

W uzasadnieniu strona odwołująca się podniosła, iż brak jest podstaw do odmowy prawa do jednorazowego odszkodowania.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. wniósł o oddalenie odwołania w całości. W uzasadnieniu wskazano, że orzeczeniem z dnia 1 lipca 2021 r. komisja lekarska ZUS nie ustalił związku śmierci T. W. z chorobą zawodową stwierdzoną decyzją nr (...) (...) (...) z dnia 9 marca 2001 r.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

T. W. zatrudniony był w (...) S.A. w S. na stanowisku: malarz-konserwator do 1992 r., a do 1995 r. na stanowisku: pracownik gospodarczy (czyszczenie statków).

Orzeczeniem z dnia 29 stycznia 2001 r. Wojewódzki Ośrodek Medycyny Pracy stwierdził, że T. W. nabył chorobę zawodową, tj. zatrucie przewlekłe substancjami chemicznymi oraz następstwa tych zatruc.

Decyzją z dnia 9 marca 2001 r. o nr (...) (...) (...) Portowy inspektor Sanitarny stwierdził, że T. W. nabył chorobę zawodową, tj. zatrucie przewlekłe substancjami chemicznymi oraz następstwa tych zatruc.

T. W. od 1995 r. przebywał na rencie (II grupa na stałe) z powodu zatrucia przewlekłego substancjami chemicznymi oraz następstw tych zatruc.

Orzeczeniem lekarza orzecznika ZUS z dnia 6 kwietnia 2001 r. ustalono 20% uszczerbek na zdrowiu u T. W. spowodowany skutkami choroby zawodowej stwierdzonej decyzją nr (...) (...) (...) (...).

T. W. miał przyznaną, wyrokiem Sądu Okręgowego w S. z dnia 29 listopada 2001 r., rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową.

Orzeczeniem lekarza orzecznika ZUS z dnia 22 kwietnia 2002 r. ustalono, że na skutek pogorszenia stanu zdrowia T. W. uległ zwiększeniu o 30% uszczerbek na zdrowiu wynoszący 20%, tj. do 50%.

T. W. w dniach od 6 kwietnia 2015 r. do 9 kwietnia 2015 r. przebywał w szpitalu, rozpoznanie: tętniak aorty brzusznej, stan po udarze mózgu z niedowładem połowicznym lewostronnym, nadciśnienie tętnicze, choroba niedokrwienna serca, cukrzyca typu 2, stan po operacji przepukliny pachwinowej lewostronnej, otyłość II stopnia ((...) 39), słuszczenie trzustki i wątroby, stan po złamaniu żuchwy w wywiadzie.

T. W. w dniach od 27 maja 2020 r. do 17 czerwca 2020 r. przebywał w szpitalu; rozpoznanie: nowotwór o nieokreślonym charakterze (tchawica, oskrzela, płuca).

T. W. zmarł w dniu 11 marca 2021 r. w wieku 79 lat z powodu niewydolności serca nieokreślonej (przyczyna bezpośrednia). Przyczyną wyjściową zgonu była nieokreślona zaporowa choroba płuc w okresie zaostrzenia, a przyczyną wtórną – nieokreślona niewydolność oddechowa.

Okoliczność niesporna, nadto dowód: skierowanie z dnia 19 marca 2001 r. – k. 1 akt emerytalno-rentowych, decyzja z dnia 9 marca 2001 r. o nr (...) (...) (...) - k. 2 akt emerytalno-rentowych, zaświadczenie o stanie zdrowia T. W. z dnia 15 marca 2001 r. - k. 3 akt emerytalno-rentowych, opinia lekarska z dnia 6 kwietnia 2001 r. - k. 5 akt emerytalno-rentowych, orzeczenie lekarza orzecznika ZUS z dnia 6 kwietnia 2001 r. – k. 7 akt emerytalno-rentowych, orzeczenie lekarza orzecznika ZUS z dnia 22 kwietnia 2002 r. – k. 13 akt emerytalno-rentowych, odpis skrócony aktu zgonu – k. 17 akt emerytalno-rentowych, karta informacyjna – k. 37, karta informacyjna leczenia szpitalnego – k. 38, wyrok z dnia 29 listopada 2001 r. – k. 43, orzeczenie z dnia 29 stycznia 2001 r. – k. 44, karta informacyjna leczenia szpitalnego z dnia 17 czerwca 2020 r. – k. 50.

Pismem z dnia 24 marca 2021 r. J. W. wniosła o jednorazowe odszkodowanie po zmarłym mężu T. W..

W opinii lekarskiej z dnia 14 maja 2021 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. stwierdził, że przyczyna śmierci T. W. nie miała związku z chorobą zawodową stwierdzoną decyzją nr (...) (...) (...) (...).

Decyzją z dnia 15 czerwca 2021 r., znak (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił J. W. prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu śmierci w związku z chorobą zawodową po zmarłym w dniu 11 marca 2021 r. T. W., wskazując w uzasadnieniu, że lekarz orzecznik ZUS orzeczeniem z dnia 14 maja 2021 r. nie ustalił związku śmierci T. W. z chorobą zawodową stwierdzoną decyzją (...) (...) (...) (...) z dnia 9 marca 2001 r.

W orzeczeniu komisji lekarskiej ZUS nr (...) z dnia 1 lipca 2021 r. stwierdzono, że nie ustala się związku śmierci z chorobą zawodową stwierdzoną decyzją nr (...) (...) (...) (...) z dnia 9 marca 2001 r.

Decyzją z dnia 7 lipca 2021 r., znak (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., po rozpatrzeniu wniosku J. W. z dnia 24 marca 2021 r., odmówił jej prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu śmierci w związku z chorobą zawodową po zmarłym T. W. w dniu 11 marca 2021 r.

Dowód: pismo z dnia 24 marca 2021 r. – k. 14 akt organu, opinia lekarska z dnia 14 maja 2021 r. – k. 3 akt organu, decyzja ZUS z dnia 15 czerwca 2021 r. – k.27 akt organu, orzeczenie z dnia 1 lipca 2021 r. – k. 28 akt organu,

Brak jest związku między chorobą zawodową rozpoznaną w 2001 r. u T. W. a jego zgonem w dniu 11 marca 2021 r.

Dowód: opinia biegłego sądowego pulmonologa – k. 260-266, 298-299, opinia biegłego sądowego z zakresu toksykologii klinicznej – k. 370-376, 402-406, opinia biegłego sądowego z zakresu medycyny sądowej – k. 439-442, 465.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie i podlegało oddaleniu.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (tj. z dnia 14 września 2022 r. (Dz.U. z 2022 r. poz. 2189) z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej przysługuje jednorazowe odszkodowanie - dla członków rodziny zmarłego ubezpieczonego lub rencisty. Jednorazowe odszkodowanie dla ubezpieczonego jest świadczeniem pieniężnym z ubezpieczenia wypadkowego, finansowanym z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, z funduszu wypadkowego. Nabywa je ubezpieczony, który doznał stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu na skutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej. Ustawa przewiduje także jednorazowe odszkodowanie dla członków rodziny zmarłego ubezpieczonego na skutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej lub rencisty uprawnionego do renty z tytułu niezdolności do pracy z ubezpieczenia wypadkowego.

W przedmiotowej sprawie bezsporne było, że T. W. nabył chorobę zawodową, tj. zatrucie przewlekłe substancjami chemicznymi, w związku z pracą w (...) S.A. w S. na stanowisku: malarz-konserwator, co zostało potwierdzone decyzją Państwowego Inspektora Sanitarnego z dnia 9 marca 2001 r. o nr (...) (...) (...) (...); jednocześnie z tego tytułu stwierdzono u T. W. najpierw 20% uszczerbek na zdrowiu, który następnie został zwiększony do 50%. Okolicznością sporną pozostawała natomiast kwestia tego czy przyczyna śmierci T. W. miała związek z chorobą zawodową stwierdzoną decyzją z dnia 9 marca 2001 r.

Ustalenia faktyczne w sprawie poczyniono na podstawie zebranych dokumentów zgromadzonych przez organ rentowy oraz w toku niemniejszego postępowania, a także na podstawie opinii biegłych sądowych. W niniejszej sprawie na okoliczność tego czy stwierdzona decyzją z dnia 9 marca 2001 r. choroba zawodowa (zatrucie przewlekłe substancjami chemicznymi) miała związek ze śmiercią T. W. dopuszczono dowód z opinii biegłej sądowej z zakresu pulmonologii W. W., a także z opinii biegłej sądowej z zakresu toksykologii klinicznej E. K. oraz biegłego sądowego z zakresu medycyny sądowej S. M..

Biegła sądowa pulmonolog W. W. nie znalazła związku pomiędzy chorobą zawodową rozpoznaną w 2001 r. w zakresie chorób płuc, a zgonem T. W. zarówno jako przyczyną bezpośrednią, jak i pośrednim długoterminowym wpływem.

Na skutek zarzutów strony odwołującej, która powołała się na treść opinii sporządzonej przez biegłą A. G., biegła W. W. wskazała dlaczego nie zgadza się z opinią sporządzoną przez prof. A. G. z dnia 2 grudnia 2021 r., w której to opinii biegła A. G. podała że choroba zawodowa miała istotny wpływ na nasilenie schorzeń, które doprowadziły do zgonu T. W., a choroba zawodowa była czynnikiem istotnym, choć nie bezpośrednim jego zgonu. Biegła W. W. podniosła, po zapoznaniu się opinią sporządzoną przez prof. A. G., że argumentacja podana w ww. opinii przez biegłą rozmija się z dokumentacją medyczną zgromadzona w aktach sprawy, tj. m. in. leczenie lekarza rodzinnego nie potwierdza zaawansowanej niewydolności oddechowej, zespół lekarzy ratujących ubezpieczonego w oddziale (...) nie stwierdził zatorowości płuc jako przyczyny zgonu ubezpieczonego, depozycja substancji toksycznych w tkance tłuszczowej może

być zależna od obfitej rozwiniętej tkanki tłuszczowej, a rozwój tkanki tłuszczowej u T. W. nie wynikał z choroby zawodowej. W konsekwencji biegła W. W. podtrzymała treść swojej opinii.

Na skutek zarzutów strony odwołującej się do opinii biegłej W. W., a także wniosku strony odwołującej się o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu toksykologii medycznej, Sąd dopuścił taki dowód. Biegła sądowa z zakresu toksykologii klinicznej E. K. wskazała, że T. W. już w 1987 r. w czasie okresowego badania lekarskiego, został uznany za niezdolnego do pracy na stanowisku malarza, a następnie została rozpoznana u niego choroba zawodowa – przewlekłe zatrucie rozpuszczalnikami organicznymi z powikłaniami pod postacią zespołu psychoorganicznego otepienno-charakteropatycznego. T. W. od 2001 r. znajdował się na rencie całkowitej, czyli nie miał już kontaktu z substancjami toksycznymi. W tym czasie natomiast, już od wielu lat, był leczony z powodu nadciśnienia tętniczego. W następnych latach, już po zaprzestaniu narażenia na czynniki toksyczne, u T. W. rozpoznano zespół polimetaboliczny – otyłość olbrzymią, cukrzycę, nadciśnienie tętnicze, zaburzenia lipidowe, miażdżycę uogólnioną, stan po udarze mózgowym niedokrwiennym, zwężenie tętnic mózgowych wewnętrznych, chorobę niedokrwienną serca, (...), stłuszczenie trzustki i wątroby. Biegła podała, że w dostępnej dokumentacji medycznej T. W. nie ma danych pozwalających na stwierdzenie, że T. W. miał kiedykolwiek rozpoznaną pylicę płuc. Brak jest danych, które pozwoliłyby stwierdzić, że narażenie (ponad 20 lat) na rozpuszczalniki organiczne odgrywało znaczącą rolę w etiologii chorób T. W.. Jak wynika jednak z dokumentacji medycznej przyczyną zgonu pacjenta była zaostrzona niewydolność wielonarządowa – oddechowa (po obu stronach zapalenie płuc), krążenia i nerek w przebiegu stwierdzonych u pacjenta chorób przewlekłych. W związku z powyższym biegła wskazała, że brak jest związku przyczynowego między rozpoznaną w 2001 r. chorobą zawodową a zgonem T. W..

W opinii uzupełniającej biegła E. K., ustosunkowując się do zarzutów strony odwołującej się, po zapoznaniu się z opinią biegłej A. G., podtrzymała w całości swoją opinię stwierdzając brak związku przyczynowego między chorobą zawodową a zgonem T. W.. Biegła podniosła, że analiza danych z dokumentacji medycznej pozwala przyjąć z bardzo dużym prawdopodobieństwem, że nadciśnienie tętnicze stwierdzone u T. W. było nadciśnieniem samoistnym, a u osoby z nadciśnieniem doszło do przewlekłego zatrucia. Rozpoznanie zatrucia przewlekłego nie wyklucza istnienia u chorego innych chorób niezwiązanych z tym zatruciem. U T. W. istniały wszystkie dane pozwalające rozpoznać schorzenia wchodzące w skład zespołu metabolicznego i powikłania tych schorzeń doprowadziły do zgonu. Nie ma natomiast danych, aby przyjąć, że przeszło po 20 latach braku narażenia na czynniki toksyczne, zaostrzenie chorób samoistnych, które doprowadziło do zgonu T. W. w marcu 2021 r., miało związek z przewlekłym zatruciem rozpuszczalnikami organicznymi, które zostało rozpoznane w 1987 r.

Na skutek zarzutów strony odwołującej się do opinii biegłej E. K., a także wniosku strony odwołującej się o dopuszczenie dowodu z opinii trzeciego biegłego, Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego z zakresu toksykologii na okoliczność tego stwierdzona decyzją z dnia 9 marca 2001 r. choroba zawodowa miała związek ze śmiercią T. W..

Biegły sądowy z zakresu medycyny sądowej S. M. wskazał, że bezpośrednim powodem pogorszenia wydolności oddechowej T. W. w marcu 2021 r. było, podobnie jak w 2020 r., obustronne zapalenie płuc. T. W. był obciążony szeregiem powszechnie występujących chorób w szczególności dotyczących układu sercowo-naczyniowego (z powikłaniami) oraz cukrzycy (z powikłaniami). Od co najmniej 20 lat T. W. miał otyłość. Biegły wskazał, że brak jest wystarczających podstaw do powiązania śmierci T. W. z rozpoznaną u niego 20 lat wcześniej chorobą zawodową, tym bardziej, że już w momencie stwierdzenia choroby zawodowej w 2001 r. T. W. od kilku lat znajdował się na rencie z powodu licznych schorzeń samoistnych.

Po zapoznaniu się z zarzutami strony odwołującej się biegły S. M. podtrzymał swoją opinię, w tym wskazał, że nie jest konieczne powoływanie kolejnego biegłego innej specjalności

Zdaniem Sądu, opinie biegłych charakteryzują się wszechstronnością i brakiem wewnętrznych sprzeczności, jak również wnikliwością w zakresie oceny, iż brak jest związku pomiędzy chorobą zawodową rozpoznaną w 2001 r. u T. W. a jego zgonem w 2021 r. Wnioski opinii zostały przez biegłych wyciągnięte w sposób logiczny i z w oparciu o gruntowną analizę dokumentacji medycznej i dokumentacji zawartej w aktach ZUS. Podkreślić należy, że opinie te wydane

zostały przez wysokiej klasy fachowców o wieloletnim doświadczeniu klinicznym i specjalnościach odpowiednich do wskazania czy stwierdzona decyzją z dnia 9 marca 2001 r. choroba zawodowa (zatrucie przewlekłe substancjami chemicznymi) miała związek ze śmiercią T. W., dlatego też sporządzone ekspertyzy zasługują, zdaniem Sądu, na przyjęcie za podstawę dla wydania orzeczenia w sprawie w pełnym zakresie.

W konsekwencji oddalono liczne wnioski dowodowe strony odwołującej się, tj. o dopuszczenie dowodu z opinii biegłych sądowych: z zakresu medycyny przemysłowej, z zakresu psychiatrii, neurologii, interny, kardiologii, nefrologii, dowodu z konfrontacji biegłych, dowodu z opinii innego biegłego sądowego, z ustnej uzupełniającej opinii biegłej sądowej E. K. oraz z ustnej uzupełniającej opinii biegłego sądowego S. M., a strona odwołująca się wniosła pismem z dnia 25 marca 2024 r. zastrzeżenia w trybie art. 162 § 1 k.p.c. W sprawie wypowiedzieli się trzech biegli i żaden z nich nie znalazł związku pomiędzy stwierdzoną u T. W. chorobą zawodową a jego zgonem, tym samym zatem dopuszczenie dowodu z opinii kolejnych biegłych prowadziłoby jedynie do nieuzasadnionego przedłużenia postępowania (art. 235² § 1 pkt 5 k.p.c.). Sam fakt, iż stronie nie odpowiadają wnioski opinii sporządzonych przez dopuszczonych w sprawie biegłych nie może być podstawą do dopuszczania dowodu z opinii kolejnych biegłych aż do uzyskania pożądanej przez stronę odwołującą się opinii.

Z uwagi na treść powyższych opinii, brak jest podstaw, aby uznać, że stwierdzona decyzją z dnia 9 marca 2001 r. choroba zawodowa (zatrucie przewlekłe substancjami chemicznymi) miała związek ze śmiercią T. W.. Tym samym brak podstaw do przyjęcia, że zostały spełnione przesłanki do otrzymania przez J. W. jednorazowego odszkodowania, o którym mowa w art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych.

Z tych też powodów decyzje organu rentowego okazały się zasadne, zaś odwołanie podlegało oddaleniu.

(...)

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...),

3. (...).

5. (...).

(...)